



Duurzaam naar evenementen

Wie een evenement organiseert, moet onvermijdelijk ook nadenken over de mobiliteitsstromen die dat met zich meebrengt en voldoende duurzame alternatieven voorzien. In deze Mobiliteitsbrief krijgt u concrete tips voor een goede aanpak.

Interview

“Communicatie over alternatieven is cruciaal”

“Vaak loopt het al fout bij de locatiekeuze. Als het terrein van het evenement alleen met de auto goed bereikbaar is, kun je nog moeilijk succes boeken met alternatieven.” Dat zegt Bart Busschaert van mobiliteitsbureau Traject.

“Organisatoren van evenementen denken vooral aan autostromen: waar komen er parkeerplaatsen, waar zetten we de wegwijzers? Ze gaan compleet voorbij aan mobiliteitsmanagement. Spijtig genoeg zie je een gelijkaardig verhaal bij veel lokale besturen. In het overleg met andere partijen, zoals De Lijn, de politie, de brandweer, wordt gekeken naar de veiligheid en de doorstroming: welke straten worden afgesloten, hoe wordt het verkeer omgeleid, wat gebeurt er met de reguliere bus- en tramlijnen? De laatste jaren gaat er wel meer aandacht naar de bereikbaarheid van evenementen met de fiets en het openbaar vervoer. Met mobiliteitsmanagement kunnen veel problemen voorkomen worden.”

Wat kunnen lokale besturen doen om de bereikbaarheid van evenementen te verbeteren?

“De gemeente kan de organisator informeren over het belang van een goed uitgewerkt

mobiliteitsplan en de mogelijkheden van mobiliteitsmanagement. Organisatoren hebben die knowhow niet altijd in huis. Een mobiliteitsplan is net als een veiligheidsplan onmisbaar in de organisatie van een evenement. Daarnaast kan de gemeente het uitwerken van het mobiliteitsplan ook faciliteren door ondersteuning aan te bieden vanuit de stadsdiensten, maar ook met materiële hulp zoals het uitlenen van fietsenstallingen of het tekenen van een signalisatieplan, het inzetten van gemeenschapswachten voor de bemanning van bewaakte fietsenstallingen, ... Tot slot kan de gemeente er ook op toezien dat evenementen voldoende aandacht besteden aan het mobiliteits- en verkeersluik en dat ze de overeengekomen maatregelen ook daadwerkelijk uitvoeren.”

Hoe belangrijk is het om de bezoekers te informeren?

“Dat is cruciaal. De meeste bezoekers zullen spontaan de auto nemen, zeker als ze de alternatieven niet kennen. Een goed mobiliteitsplan is daarom multimodaal en krijgt veel aandacht in alle communicatie over het evenement. Het heeft geen zin om fantastische alternatieven uit te werken, zoals een gratis busdienst, en er dan niet over te communiceren. Bij die communicatie moet goed nagedacht worden over de boodschap en de doelgroep. Voor wie is de mobiliteitsinformatie bestemd en wat moet die doelgroep

juist weten? Je hebt bezoekers van het evenement, buurtbewoners, handelszaken in de buurt, leveranciers en bezoekers voor die handelszaken, enz. Vaak hebben zij andere informatie nodig.”

Ook de buurtbewoners zijn een doelgroep?

“Inderdaad, zij mogen eigenlijk zo weinig mogelijk hinder ondervinden van het evenement. Zij moeten niet alleen goed geïnformeerd worden over de bereikbaarheid van hun straat en huis, ze moeten er ook op een of andere manier nog geraken. Zo kan er gewerkt worden met bewonersspasjes of kunnen er voor hen parkeerplaatsen vrijgehouden worden.”

Gratis mobiliteitsbegeleiding

Lokale besturen en organisatoren van evenementen kunnen bij de VSV terecht voor gratis professionele begeleiding bij het uitbouwen of fijnstellen van mobiliteitsplannen voor evenementen. Voor deze begeleiding werkt de VSV samen met Traject Mobility Management.

Meer informatie: www.verkeerskunde.be.
In de Aanbodsfiche vindt u bijkomende informatie en het inschrijvingsformulier.



“Het heeft geen zin om fantastische alternatieven uit te werken, maar er dan niet over te communiceren.”

Bart Busschaert,
Traject

Sint-Niklaas heeft een lange traditie van speciaal vervoer bij evenementen. Jarenlang nam de stad bijvoorbeeld de kosten voor gratis nachtvervoer op oudejaarsnacht voor haar rekening. Sinds 2005 zijn er ook speciale fuifbussen van en naar de jaarlijkse openluchtfuif. Dit jaar voorziet Sint-Niklaas voor het eerst ook bijkomend openbaar vervoer bij andere evenementen.

Eind juni is er naar jaarlijkse traditie weer een grote openluchtfuif in het centrum van Sint-Niklaas, de officiële start van de zomervakantie voor veel jongeren uit het Waasland. Al het zesde jaar op rij voorziet Sint-Niklaas gratis nachtvervoer na het event. Vorig jaar maakten 1.836 fuifgangers daar gebruik van. Er worden maar liefst zeven buslijnen ingezet, naar verschillende richtingen in het Waasland. Die vertrekken

vlak aan het fuifterrein op drie tijdstippen. Nieuw dit jaar is dat er ook een extra aanbod van bussen naar de fuif voorzien wordt, tussen 21.00 uur en 00.00 uur. Het prijskaartje voor het extra avond- en nachtvervoer bedraagt voor het stadsbestuur bijna 6.000 euro. Het vervoer wordt gratis aangeboden aan de fuifgangers. “Als stad vinden wij het belangrijk om budget vrij te maken voor een veilig en volwaardig openbaar vervoer van en naar evenementen”, aldus mobiliteitsambtenaar Jurgen Goeminne.

Sterfeesten

Sint-Niklaas zat begin dit jaar ook met De Lijn rond de tafel om de mogelijkheden rond bijkomend busaanbod te bespreken voor vier andere evenementen: de Sterfeesten, het Natourcriterium, de Vredefeesten en de VTM Kerstparade. “We wilden voor elk van die feesten, waarvan drie in het centrum



SINT-NIKLAAS

Onder meer tijdens het ballonfestival (Vredefeesten) zal Sint-Niklaas extra busaanbod voorzien.

van de stad, extra busaanbod inleggen. De Sterfeesten zijn al voorbij en hier voorzagen we bijvoorbeeld extra laatavondbussen na het vuurwerk op zaterdag. Het vervoer was dit keer wel betalend voor de reizigers.” Het extra busaanbod kostte de stad bijna 2000 euro. “Per evenement tekenen we het aanbod op maat uit in overleg met De Lijn. Of we het extra vervoer voor de drie komende evenementen al dan niet gratis gaan aanbieden moet nog bekeken worden.”



“Per evenement tekenen we het aanbod op maat uit in overleg met De Lijn.”

Jurgen Goeminne,
Mobiliteitsambtenaar
Sint-Niklaas

SINT-NIKLAAS

Wachtebeke & Lochristi

Duurzaam naar de Thuisdag in Domein Puyenbroeck

Op 29 mei werd in het Domein Puyenbroeck de ‘Thuisdag’ georganiseerd, naar aanleiding van de 3000ste aflevering van de tv-serie ‘Thuis’. Het evenement lokte 8600 bezoekers. Duurzame mobiliteit naar het domein werd gestimuleerd met een kleine attentie.

Wie met de fiets of de bus naar de Thuisdag kwam, werd beloond met een cadeaubon voor eenmalig gratis gebruik van de faciliteiten op het domein (golf, treintje, zwembad). Jan Lescauwaet, dienst Mobiliteit Provincie Oost-Vlaanderen: “In samenwerking met de Bond Beter Leefmilieu (BBL) en Trein Tram Bus (TTB) deelden we meer dan 400 bonnen uit. Een succes voor een locatie die traditioneel met de auto bezocht wordt.” Via advertenties en een aankondiging op verschillende websites en op de tickets zelf werden bezoekers gewezen op de mogelijkheid om duurzaam naar het evenement te komen. “Indien dit event volgend jaar weer doorgaat, willen we zelfs een stapje verder

gaan. Dan zouden we het bus- en treinticket in de prijs van het toegangsticket willen integreren.”

Mobiliteitsmarkt

Tijdens de Thuisdag konden de bezoekers ook kennismaken met alternatieve verplaatsingsmogelijkheden op een mobiliteitsmarkt waarvan de stands druk werden bezocht: de dienst Mobiliteit van de Provincie, BBL, TTB, NMBS, Autopia, fietsenhandelaars, ... Men kon zelf een aantal ‘speciale fietsen’ uitproberen, zoals elektrische fietsen, bakfietsen, ... Er werd ook een Mobiquiz georganiseerd met als hoofdprijs 2 ballonvaarten, waar honderden mensen aan deelnamen.



PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

De Mobiliteitsmarkt laat bezoekers kennismaken met duurzame verplaatsingsmogelijkheden.

Ook structurele aanpak

Het domein Puyenbroeck ligt in landelijk gebied en de bereikbaarheid was jarenlang vooral afgestemd op de auto. Sinds 2005 doet de Provincie Oost-Vlaanderen in samenwerking met de gemeenten extra inspanningen voor een goede bereikbaarheid met bus en fiets. U leest hier meer over op www.mobielvlaanderen.be/convenants (Mobiliteitsbrief 125 – Artikel over de thuisdag).

“Goede communicatie zorgt voor begrip bij inwoners”

In het recreatiedomein ‘De Schorre’ in Boom worden onder meer de meerdaagse muziekfestivals ‘Mano Mundo’ en ‘Tomorrowland’ georganiseerd, die makkelijk 70.000 en 180.000 bezoekers lokken. Boom dokterde samen met de organisatoren en een mobiliteitsbureau een oplossing uit voor de mobiliteitsproblematiek die de volkstoeloop onvermijdelijk meebrengt.

“Een gouden tip: ga op tijd met de juiste partners aan tafel zitten.”

Patrick Marnef,
burgemeester Boom



Het recreatiedomein ‘De Schorre’ ligt vlak bij het centrum van Boom en wordt omgeven door een aantal woonwijken. In de onmiddellijke omgeving van het festivalterrein is er weinig open ruimte voor grote publieksparkings. Daarbij komt nog dat het station van Boom tijdens het weekend niet bediend wordt. “In overleg met de organisatoren besloten we het mobiliteitsprobleem grondig aan te pakken en namen we een paar jaar geleden het mobiliteitsbureau Traject onder de arm voor de mobiliteitsaanpak bij de grote festivals”, aldus Patrick Marnef, burgemeester. “De festivalorganisatoren nemen de kosten daarvan voor hun rekening, die ze voor een groot deel terugwinnen uit de inkomsten van de parkingtickets. We zijn zeer tevreden over deze professionele coördinatie. Voor een event met zo veel bezoekers als Tomorrowland is dat geen overbodige luxe. Wij zijn maar een kleine gemeenten en zouden nooit zelf over voldoende mankracht beschikken om dat met dezelfde kwaliteit te coördineren.”

Al lang voor het evenement wordt een eerste overlegvergadering ingeplant. “Op het einde van het jaar beginnen we met de voorbereidingen voor de komende editie in juli. We zitten vanaf dan regelmatig samen met het studie bureau, de organisatoren, de lokale politie, De Lijn, de NMBS, mobiliteitsambtenaar, de wijkteams (stewards), ... Het is absoluut noodzakelijk om tijdig met de voorbereidingen te beginnen. Alleen zo kan je ook tijdig communiceren en alles goed in kaart brengen.”

Centrum bereikbaar

Tijdens Tomorrowland en Mano Mundo worden sommige straten afgesloten, of de rijrichting aangepast. “Voor bewoners voorzien we doorgangsbewijzen, zodat mensen nog vlot



Het festival Tomorrowland lokt gemakkelijk 180.000 bezoekers naar Boom. Een sluitend mobiliteitsplan is dan geen overbodige luxe.

hun woning kunnen bereiken. Al maanden op voorhand lichten we onze inwoners in over welke mobiliteitsmaatregelen we gaan treffen en welke gevolgen dat voor hun wijk zou kunnen hebben. Goede communicatie is belangrijk om begrip te winnen bij de bevolking. We proberen ook het centrum zo bereikbaar mogelijk te houden. Festivalverkeer mijden we dan ook uit ons centrum. Vanaf de gewestwegen wordt het festivalverkeer afgeleid naar de randparkings via buurgemeenten Boom en Rumst, waar we gelukkig op veel mede-

werking van onze collega’s kunnen rekenen. Met de preventiedienst van Boom werken we bijvoorbeeld ook samen in het kader van buurtbeheer. Pendelbussen van De Lijn zorgen vanuit de randparkings voor een vlotte verbinding met het festivalterrein. Stewards houden toezicht dat alles goed verloopt.”

Een gedetailleerd overzicht van de mobiliteitsmaatregelen bij Mano Mundo en Tomorrowland vindt u op www.mobielvlaanderen.be/convenants (Mobiliteitsbrief 125 - Boom: overzicht van mobiliteitsmaatregelen bij evenementen)

Website voor organisatoren

Gent

Met Europese steun via het CIVITAS-project werkt de stad Gent aan een nieuwe website die **alle informatie voor organisatoren van evenementen** bundelt. De website bestaat enerzijds uit een statisch luik met onder meer goede voorbeelden, contactpersonen, een database van alle duurzame mobiliteitsmaatregelen en een korte uitleg over het opstellen van een mobiliteitsplan. Anderzijds is er ook een dynamisch luik dat de evenement-

organisator mobiliteitstips op maat van zijn evenement meegeeft. Men kan er officiële documenten en kant-en-klare formulieren downloaden. Er is ook een samenwerking met de Milieudienst, die meer tips geeft rond duurzaamheid. De website is het begin van een groter digitaal evenementenloket waaraan de stad werkt. In juli en augustus testen een aantal organisatoren de website, eind september gaat de site online (www.gentevenement.be).

Als veel bezoekers zich duurzaam naar een evenement verplaatsen, wordt het evenement zelf aantrekkelijker en ondervinden de buurtbewoners en het lokale verkeer minder hinder. Daarom tien tips om de bereikbaarheid van evenementen in de gemeente te verbeteren.

- 1** Zet mobiliteit zo vroeg mogelijk **op de agenda**. Hou er al rekening mee bij de locatiekeuze. Besteed er ook voldoende aandacht aan als de inrichting van het terrein besproken wordt. Probeer in te schatten van waar de voetgangersstromen zullen komen: parkings, stations, bushaltes, enz.
- 2** Stel een **handleiding** op om een mobiliteitsplan uit te werken. In een goed mobiliteitsplan is voor alle modi vastgelegd hoe ze worden ingezet: welke aantallen worden er verwacht, welke infrastructuur is er nodig, wie doet wat, hoe wordt erover gecommuniceerd? De gemeente kan een handleiding en checklists uitwerken om organisatoren te helpen.
- 3** Stel een **bereikbaarheidsfiche** op en bewegwijzer de routes. In plaats van op een kaartje uit Google Maps aan te geven waar het terrein ligt, wordt beter zo gedetailleerd mogelijk uitgelegd hoe het terrein bereikt kan worden met het openbaar vervoer en met de fiets, en waar er autoparkings in de buurt zijn. Voorzie wegwijzers naar de autoparkings en fietsenstallingen en bewegwijzer de wegen voor voetgangers die van het station of een bushalte komen.
- 4** **Communiceer** over de bereikbaarheid en stem de informatie af op de doelgroep. Degelijke en volledige informatie over de bereikbaarheid van het evenement met duurzame vervoermiddelen moet een vast onderdeel zijn in alle communicatie over het evenement. Hou daarbij rekening met verschillende doelgroepen. De bezoekers en de buurtbewoners hebben bijvoorbeeld andere informatie nodig.
- 5** Stimuleer samenwerking met **De Lijn of de NMBS**. Voor grootse evenementen zijn er soms extra (nacht)diensten met bus, tram of trein mogelijk, eventueel met combi-tickets.
- 6** Voorzie voldoende **fietsenstallingen**. De fietsenstalling kan bewaakt worden en zelfs gecombineerd worden met een fietsstaldienst. Een gemeente kan eventueel zelf (mobiele) fietsenstallingen voor evenementen uitleenen.
- 7** Denk goed na over de inplanting van **autoparkings**. Ruime parkeergelegenheid iets verder weg van het evenement, eventueel gecombineerd met shuttlebussen, kan autochaos in de onmiddellijke omgeving van het evenement bijna tot nul herleiden.
- 8** Bied **ondersteuning** vanuit de gemeente. Voorzie een vaste contactpersoon, een informatiepakket (op papier en online), checklists (en/of een handleiding), uitleenbare materialen (wegwijzers, fietsenstallingen, enz.).
- 9** **Verzamel gegevens** over evenementen in de gemeente. Van waar komen de bezoekers, welke parkings worden gebruikt, hoe verplaatsen de bezoekers zich, ... Deze gegevens kunnen helpen om inschattingen te maken van de benodigde capaciteit aan fietsenstallingen of de noodzaak om extra openbaar vervoer in te zetten. Maar het is ook een basis om het mobiliteitsplan te evalueren: welke maatregelen waren effectief, welke minder?
- 10** Durf **'out of the box'** te denken. Een camping is niet alleen gezellig, hij zorgt er ook voor dat bezoekers die 's avonds niet meer thuisgeraken met het openbaar vervoer, de volgende ochtend kunnen vertrekken.

Goed om weten

■ Week van de Mobiliteit

Van **16 tot en met 22 september** is Europa in de ban van de European Mobilityweek. Ook in Vlaanderen is er dan een campagne voor duurzame mobiliteit en bewust autogebruik. De Aardig-op-weg-week wordt omgedoopt tot de Week van de Mobiliteit. Op zondag **18 september** organiseren steden en gemeenten een Autovrije Zondag. Op **22 september**, de Europese autovrije dag, mobiliseren we iedereen om de auto een dag aan de kant te laten. Honderden basisscholen doen dan mee aan de Strapdag. De initiatiefnemers roepen dit keer ook bedrijven, verenigingen, gemeentebesturen en gezinnen op om massaal deel te nemen aan deze actiedag. Inschrijven kan nog steeds en is gratis.

Alle informatie op www.weekvandemobiliteit.be of bij Komimo vzw, ilse@komimo.be of 09 331 59 11.



■ Ontmoetingsdag

Op **8 september 2011** nodigt de Vlaamse Stichting Verkeerskunde iedereen die professioneel of als vrijwilliger met mobiliteit bezig is uit in Kortrijk op een Ontmoetingsdag met excursies. Met deze dag wil de VSV personen uit het mobiliteitswerkveld een leuke en interessante dag aanbieden in gaststad Kortrijk met als thema 'de gemeentelijke mobiliteitsplannen'.

Prijs: 30 euro. Inschrijven: vanaf eind juni op www.verkeerskunde.be. Meer info: wouter.declercq@verkeerskunde.be

■ Fietscongres

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) organiseert op **20 september 2011** het derde Fietscongres in het Vlaams Parlement in Brussel. Deelname is gratis. Het centrale thema is 'Samen bouwen aan een lokaal fietsbeleid'. In de namiddag kunt u verschillende themasessies bijwonen. Tijdens een panelgesprek, waar verschillende stellingen behandeld zullen worden, zal u bovendien op interactieve wijze uw mening kunnen geven. Afsluitend is er een mededeling van Vlaams

minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits en de lancering van de verkiezing 'Fietsstad 2012' en 'Fietsgemeente 2012'.

Inschrijven: vanaf eind juni op www.verkeerskunde.be. Meer info: david.vanfraechem@verkeerskunde.be

■ Jaarboek Verkeersveiligheid 2011

Ter gelegenheid van het negende Vlaams Congres Verkeersveiligheid op **17 mei 2011** heeft de Vlaamse Stichting Verkeerskunde een nieuw Jaarboek Verkeersveiligheid uitgebracht.

Het boek kan als gedrukt exemplaar besteld worden (15 euro) en is ook gratis te downloaden op www.verkeerskunde.be/publicaties.



Actuele 'goed om weten'-berichten vindt u op www.mobielvlaanderen.be/convenants, 'Wat is nieuw?'

Website: www.mobielvlaanderen.be/convenants. Abonnement: www.mobielvlaanderen.be (tijdschriften en nieuwsbrieven). Redactie en Vormgeving: Kluwer. Redactieadres: Sandra De Bel, Kluwer, Motstraat 30, 2800 Mechelen, sandra.debel@kluwer.be. Redactieraad: Dominique Ameelle (Dep.MOW), Filip Boelaert (kabinet minister Crevits), Erwin Debruyne (VWSG), Anneleen De Smedt (Agentschap Wegen en Verkeer), Frans Helon (Dep.MOW), Kurt Marquet (VSV), Willy Miermans (Hogeschool voor Verkeerskunde), Marc Nuytemans (De Lijn), Dirk Verhoeven (Dep.MOW). Verantwoordelijke uitgever: ir. Fernand Desmyter, Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 Brussel. © 2011 Vlaamse overheid Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden. Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen voor mobiliteit en alle geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar. Wie een gratis abonnement wenst, kan zich inschrijven via de website: www.mobielvlaanderen.be (tijdschriften en nieuwsbrieven)



FSC

www.fsc.org

MIX

Papier van verantwoorde herkomst

FSC® C014767

